

Grundläggande riktlinjer för en hållbar europeisk turism

Näringsdepartementet

2004-01-08

Dokumentbeteckning

KOM(2003)716 slutlig

Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om grundläggande riktlinjer för en hållbar europeisk turism.

Sammanfattning

Meddelandet är kommissionens förslag till grundläggande riktlinjer för en hållbar europeisk turism som ett led i genomförandet av rådsresolutionen om den europeiska turismens framtid antagen den 21 maj 2002. Rådsresolutionen baserar sig på kommissionens meddelande om en samarbetsstrategi för den europeiska turismens framtid. Ett av åtgärdsförslagen i detta meddelande är att främja en hållbar utveckling av turistverksamheten i Europa genom utformning och genomförande av en Agenda 21.

1 Förslaget

Bakgrund

I rådet (inre marknad, konsument och turism) den 21 maj 2002 antogs en rådsresolution om den europeiska turismens framtid. Rådsresolutionen baserar sig på kommissionens meddelande från den 26 november 2001 "En samarbetsstrategi för den europeiska turismens framtid". Resolutionen ligger i linje med Sveriges syn på samarbetet inom unionen på turistområdet. En av åtgärderna i kommissionens meddelande är att främja en hållbar utveckling för turistverksamheten i Europa genom utformning och genomförande av en Agenda 21.

Vid ett europeiskt turistforum i Bryssel den 10 december 2002 diskuterades hållbar utveckling av europeisk turism inför framtagandet av en Agenda 21 för europeisk turism.

En konsultrapport med en bedömning av effekterna av olika insatser för en hållbar europeisk turism diskuterades vid möte i kommissionens rådgivande kommitté för turism den 5 september 2003.

I konkurrenskraftsrådet den 26-27 november 2003 informerade kommissionen om sitt meddelande med förslag till grundläggande riktlinjer för en hållbar europeisk turism som ett led i genomförandet av rådsresolutionen om den europeiska turismens framtid antagen den 21 maj 2002. Meddelandet förelåg då ännu inte.

1.1 Innehåll

Utmaningar och mål för en hållbar turism

Den största utmaningen: hållbar verksamhet och tillväxt

En balanserad strategi för hållbarhetens tre pelare

Hållbara konsumtionsmönster

Hållbara produktionsmönster

Att ta itu med utmaningarna: politiska alternativ

Fördelarna med subsidiaritet och den rådande ”bottom-up”-strategin för att ta itu med de frågor som uppkommer

Behovet av att se på enskilda beståndsdelar, undersektorer, områden och aspekter och särskilda problem i samband med dessa, snarare än att behandla hållbar turism som en enstaka fråga

Konsumentinformation för att se till att marknadskrafterna anstränger sig för att främja hållbar konsumtion och hållbara produktionsmönster

Behovet av att erkänna små och medelstora företags och mikroföretags särskilda särdrag

Behovet av att garantera social och ekonomisk livskraft samt hållbar miljö i landsbygds- och kustsamhällen.

Dessa faktorer måste tas med i beräkningen när Europeiska gemenskapen väljer politiska alternativ för att ta itu med de utmaningar som en hållbar europeisk turism medför.

Två grundläggande faktorer för att ta itu med utmaningarna på ett lämpligt sätt är med stöd av

effektivt genomförande av befintliga initiativ och förstärkta ansträngningar av de aktörer som är verksamma på det här området förutom gemenskapen

gemenskapsåtgärder, av vilka två grundläggande typer kan urskiljas

- att dra största möjliga fördel av effekterna av gemenskapspolitik och åtgärder för en hållbar europeisk turism
- att fastställa och genomföra kompletterande åtgärder som särskilt inriktas på turism för att främja hållbarhet i hela gemenskapen, vilka särskilt skall inriktas på stöd till och deltagande i andra aktörers initiativ och fylla luckorna i gemenskapens politik och åtgärder som berör turism.

Kommissionen anser att detta aktiva tillvägagångssätt, som inbegriper samarbete med olika grupper av aktörer, och som också syftar till att överbrygga avståndet mellan gemenskapen och aktörerna ute på fältet, är den rätta vägen för att nå en hållbar europeisk turism.

Genomförande av en hållbar turism: grundläggande riktlinjer för Europeiska gemenskapens tillvägagångssätt

Ett allmänt koncept för framtida åtgärder

Den stora mångfalden i europeisk turism, subsidiaritetsprincipen och bristen på särskilda befogenheter på det här området innebär att Europeiska gemenskapen endast kan vidta kompletterande åtgärder. Gemenskapen kan dock uppmuntra aktörerna att omsätta politiska åtgärder i praktiken bl.a. genom att

stimulera samordning och effektiva bidrag till gemenskapens politik och kompletterande åtgärder på turistområdet

aktivt delta i globala och internationella processer, knyta kontakter med internationella regeringsorgan och sammanföra stora internationella aktörers åtgärder

använda och främja principerna för goda styrelseformer genom att

- genomföra lämpliga konsekvensbedömningar av alla berörda gemenskapsåtgärder och initiativ
- främja samordning mellan nationell politik och gemenskapsåtgärder och mellan medlemsstaternas politik inom området
- etablera kontakt, rådfråga och samarbeta med internationella och europeiska icke-statliga organ som företräder turistindustrin och andra aktörers intressen

- främja goda styrelseformer på alla nivåer och uppmuntra de olika aktörerna samt de organ som företräder dem att finna gemensamma tillvägagångssätt för att nå hållbarhet i turismens olika undersektorer

hjälpa europeiska, nationella, regionala och lokala privata och offentliga aktörer att ta sitt ansvar för en hållbar turistproduktion, särskilt genom att

- använda tillgängliga gemenskapsinstrument
- främja utbyte av god praxis, spridning av information, flexibelt samarbete, partnerskap och nätverksarbete mellan Europas aktörer
- samla expertis runt frågor som inte har undersökts tillräckligt för att bidra till vägledning för aktörerna.

Europeiska gemenskapens bidrag

På internationell nivå

I den genomförandeplan som utarbetades vid världstoppmötet för hållbar miljö betonas det att utveckling av hållbar turism kan bidra till social och ekonomisk utveckling och utveckling av infrastruktur i utvecklingsländerna och till att skydda och förvalta den naturliga basresursen för den ekonomiska och sociala utvecklingen. Gemenskapen kommer att undersöka hur detta kan återspeglas bättre i dess utvecklingspolitik och biståndsprogram. Den kommer även i fortsättningen att se till att kommissionens *europeiska strategi för att skydda utvecklingen av hållbar turism i utvecklingsländerna* från 1998 och rådets resolution den 30 november 1998 om denna strategi utgör en vägledning för relevanta åtgärder. Detta kan inbegripa samarbete med bl.a. UNCTAD och WTO (Världsturistorganisationen).

Inom Europa

När det gäller ett efterfrågeinriktat tillvägagångssätt och för att förbättra aktörernas värdekedja och utvecklingen av turistmål kommer viktiga åtgärdsområden att vara

konsumentinriktat medvetandehöjande

partnerskap och nätverk mellan flera grupper av aktörer

integrering av styrelseformer och politik på varje nivå

kapacitetsbyggande, god praxis och aktörernas åtagande för hållbarhet

uppföljning och rapportering av flera grupper av aktörer.

Vad kommissionen har för avsikt att göra

Kommissionen kommer att använda lämpliga arbetsmetoder för att öka gemenskapspolitikens bidrag till en hållbar europeisk turism

använda konsekvensbedömningar för att integrera hållbarhetsfrågorna i den gemenskapspolitik och de gemenskapsinitiativ som berör den europeiska turismen

utarbete och genomföra ett internt arbetsprogram för att stärka effekterna av gemenskapens politik på den europeiska turismen i syfte att stödja sektorns hållbarhet.

Kommissionen kommer att uppmuntra samverkan och samarbete mellan aktörerna

utveckla ett avtal med WTO på området för hållbar turism

inrätta en grupp för hållbar turism som kommer att bestå av företrädare för de olika grupperna av aktörer och som kommer att ha till uppgift att leda och övervaka ett samordnat genomförande av särskilda åtgärder som dessa grupper av aktörer skall genomföra.

Kommissionen kan bidra till främjandet av hållbara konsumtions- och produktionsmönster inom turismen och bättre överföring av tillvägagångssätt, initiativ, verktyg och god praxis till aktörerna på fältet

Kommissionen kommer att inrikta sig på att främja och stärka frivilliga ansträngningar och förändringar när det gäller de olika aktörerna, deras kapacitetsbyggande och utbyte och tillämpning av god praxis.

Åtgärder som vidtas måste särskilt inriktas på turistmålen för att främja hållbar utveckling och förvaltning av dessa och för att stärka aktörernas förmåga att bättre ta hänsyn till områdes- och markutnyttjande inom turismen.

Vad andra aktörer kan göra

Kommissionen förväntar sig att aktörerna engagerar sig i de olika åtgärderna och att de anstränger sig till det yttersta för att nå framgång. Kommissionen betonar det inbördes sambandet mellan bidragen från nationella regeringar,

turistmål och deras lokala myndigheter och privata företag och ser följande olika aktörer med olika roller.

2003/04:FPM49

Europeiska medborgare och turister

Företag från den privata sektorn och arbetsmarknadens parter

Europeiska turistmål och offentliga myndigheter

Internationella organisationer och nationella regeringar

Grupper från det civila samhället.

Kommissionen vill under 2004 inleda ett gradvist genomförande av de åtgärder som valts och har för avsikt att göra detta i samarbete med rådet, de övriga gemenskapsinstitutionerna och med internationella organ som är verksamma inom området samt med aktivt deltagande av turistindustrin och företrädare för det civila samhället.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

-

1.3 Budgetära konsekvenser

-

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar kommissionens meddelande och ser fram mot en grundlig diskussion kring de föreslagna åtgärderna. Vad gäller de framförda förslagen finns ännu inte någon gemensam svensk ståndpunkt.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

-

2.3 Institutionernas ståndpunkter

-

-

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionen presenterade meddelandet i konkurrenskraftsrådet den 26-27 november 2003. Det irländska ordförandeskapet planerar en konferens i Dublin i april 2004. Kommissionen vill inleda ett gradvist genomförande av de föreslagna åtgärderna under 2004 och räknar med att rapportera om framstegen i genomförandet till rådet och till övriga gemenskapsinstitutioner under hösten 2005.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 308 (f.d. artikel 235) i EG-fördraget. Beslut fattas med enhällighet.

3.3 Fackuttryck/termer

-